

Liperin kunnan lausunto Väyläviraston ohjelmakokonaisuudesta vuosille 2026-2034

Elinympäristölautakunta 18.08.2026 § 99

401/10.03.01.01.02/2026

Väylävirasto on pyytänyt sidosryhmiltä lausuntoja väyläverkon ohjelmakokonaisuudesta vuosille 2026–2034. Lausuntojen määräaika on 31.8.2026. Lausuntopyyntö koskee Väyläviraston laatimaa ohjelmakokonaisuutta, joka muodostuu perusväylänpidon suunnitelmasta, suunnitteluohjelmasta, investointiohjelmasta sekä ohjelmakokonaisuuden raportista. Ohjelmakokonaisuus toteuttaa valtakunnallista liikennejärjestelmäsuunnitelmaa (Liikenne 12 -suunnitelma) ja sen tavoitteita. Väyläviraston mukaan ohjelmakokonaisuuden tavoitteena on lisätä väyläverkon kehittämisen läpinäkyvyyttä, tukea pitkäjänteistä päätöksentekoa sekä tarjota aiempaa selkeämpi kokonaiskuva valtion väyläverkon tulevaisuuden näkymistä päättäjille, sidosryhmille ja kansalaisille.

Lausuntopyynnössä pyydetään arvioimaan erityisesti:

1. Toteuttaako ohjelmakokonaisuus Liikenne 12 -suunnitelmassa sille asetettuja tavoitteita ja linjauksia.
2. Onko perusväylänpidon suunnitelmassa rahoituksen käyttö priorisoitu perustellusti ja vaikutukset kuvattu ymmärrettävästi.
3. Mitä suunnittelukohteita tulisi edistää lähivuosina ja millä perusteilla.
4. Miten investointiohjelmaa tulisi kehittää sille määritetyn talouskehysten puitteissa.
5. Miten Väyläviraston ohjelmien esittäminen yhtenä ohjelmakokonaisuutena koetaan.
6. Muut ohjelmakokonaisuutta koskevat huomiot.

Liperin kunnan lausunto

Liperin kunta pitää toimivia liikenneyhteyksiä keskeisenä kuntien elinvoiman, yritystoiminnan kilpailukyvyn, huoltovarmuuden sekä asukkaiden liikkumismahdollisuuksien kannalta. Erityisesti Itä-Suomen muuttunut toimintaympäristö korostaa liikenneinfrastruktuurin merkitystä alueiden saavutettavuuden ja kehittämismahdollisuuksien turvaamisessa.

1. Toteuttaako ohjelmakokonaisuus mielestänne parhaalla mahdollisella tavalla Liikenne 12 -suunnitelmassa sille asetettuja tavoitteita ja linjauksia?

Liperin kunnan näkemyksen mukaan ohjelmakokonaisuus toteuttaa pääosin Liikenne 12 -suunnitelmassa asetettuja tavoitteita ja linjauksia. Ohjelmakokonaisuus tukee liikennejärjestelmän pitkäjänteistä

kehittämistä sekä parantaa väyläverkon ylläpidon, suunnittelun ja investointien kokonaiskuvan hahmottamista. Kunta katsoo kuitenkin, että alueellisen saavutettavuuden ja tasapainoisen aluekehityksen näkökulmia tulisi vahvistaa edelleen erityisesti Itä-Suomen osalta.

2. Perusväylänpidon suunnitelma: onko perusväylänpitoon osoitetun rahoituksen käyttö priorisoitu perustellusti ja vaikutukset kuvattu ymmärrettävästi?

Liperin kunta katsoo, että perusväylänpidon rahoituksen kohdentuminen ei ole kaikilta osin alueellisesti tasapainoista. Erityisesti Itä-Suomen tieverkon kunnossapidon, korjausvelan hallinnan sekä alemman tieverkon liikennöitävyyden turvaamisen näkökulmasta rahoitustasoa voidaan pitää riittämättömänä.

Vaikutukset on kuvattu pääosin ymmärrettävästi, mutta alueellisten vaikutusten arvioinnissa tulisi nykyistä paremmin huomioida väyläverkon merkitys elinkeinoelämän kuljetuksille, huoltovarmuudelle, metsäteollisuuden kuljetusketjuille sekä alueiden saavutettavuudelle. Väylävirastonkin arvion mukaan käytettävissä oleva rahoitus edellyttää merkittävää priorisointia tulevana vuosina.

3. Suunnitteluohjelma: mitä suunnittelukohteita tulisi edistää lähivuosina? Mitä perusteluja näiden edistämiseksi on?

Liperin kunta katsoo, että Itä-Suomen ja erityisesti Pohjois-Karjalan osalta suunnitteluohjelmassa tulisi edistää ensisijaisesti maakunnan määrittelemiä Vaikuttamisen kärjet 2027 -asiakirjan liikenneinfrastruktuuria koskevia kehittämiskohteita.

Kohteiden edistäminen vahvistaa maakunnan saavutettavuutta, alueen yritystoiminnan kilpailukykyä, investointien toteutumisedellytyksiä, työmarkkinoiden toimivuutta sekä alueellista elinvoimaa. Lisäksi hankkeilla on merkitystä huoltovarmuuden turvaamiseen ja Itä-Suomen saavutettavuuden kannalta.

4. Investointiohjelma: miten muuttaisitte ohjelmaa seuraavan päivituksen yhteydessä sille määritetyn talouskehityksen puitteissa? Millaisia positiivisia vaikutuksia muutoksella saavutettaisiin?

Liperin kunta katsoo, että investointiohjelman painotuksissa tulisi nykyistä vahvemmin huomioida Itä-Suomen liikenneverkon kehittämistarpeet.

Itä-Suomen toimintaympäristö on muuttunut merkittävästi viime vuosina, ja liikennejärjestelmän toimivuuden merkitys alueen elinvoimalle, yritystoiminnan kilpailukyvyille, huoltovarmuudelle ja saavutettavuudelle on korostunut. Investointien nykyistä tasapainoisempi kohdentaminen eri puolille Suomea vahvistaisi

logististen yhteyksien toimintavarmuutta sekä tukisi alueiden kestävä kehitystä.

Liperin kunta katsoo myös, että Itä-Suomen väyläverkon kehittäminen on perusteltua myös kansallisen huoltovarmuuden näkökulmasta.

5. Ohjelmakokonaisuus: miten koette sen, että Väyläviraston ohjelmat esitetään nyt yhtenä kokonaisuutena?

Liperin kunta pitää tarkoituksenmukaisena, että Väyläviraston ohjelmat esitetään yhtenä kokonaisuutena. Esitystapa parantaa ohjelmien välisten yhteyksien hahmottamista sekä selkeyttää väyläverkon ylläpitoon, suunnitteluun ja investointeihin liittyvien toimenpiteiden kokonaisvaikutusten arviointia.

6. Miten muuten haluatte kommentoida ohjelmakokonaisuutta?

Liperin kunnalla ei ole ohjelmakokonaisuuden sisältöön muita yksityiskohtaisia huomioita. Kunta korostaa kuitenkin, että ohjelmakokonaisuuden jatkovalmistelussa tulee huomioida nykyistä vahvemmin Itä-Suomen erityispiirteet, muuttunut turvallisuusympäristö sekä liikenneverkon merkitys alueiden elinvoimalle, saavutettavuudelle ja huoltovarmuudelle.

Vaikutusten arviointi

Vaikutukset kuntalaisten hyvinvointiin

Lausunnolla ei ole välittömiä vaikutuksia kuntalaisten hyvinvointiin. Välillisesti toimiva liikennejärjestelmä ja saavutettavuus tukevat asukkaiden liikkumismahdollisuuksia sekä palveluiden saavutettavuutta.

Vaikutukset elinvoimaan ja yritysvaikutukset

Liikenneverkon kunnolla ja kehittämisellä on merkittäviä vaikutuksia alueen yritystoiminnan toimintaedellytyksiin, logistisiin yhteyksiin ja investointien toteutumismahdollisuuksiin. Lausunnossa korostetaan erityisesti Itä-Suomen saavutettavuuden merkitystä alueen elinvoiman ylläpitämisessä.

Valmistelija

Tekninen johtaja

Esittelijä

Tekninen johtaja

Päätösehdotus

Elinympäristölautakunta päättää antaa edellä esitetyn lausunnon Väyläviraston ohjelmakokonaisuudesta vuosille 2026–2034 sekä esittää kunnanhallitukselle, että kunnanhallitus hyväksyy lausunnon Liperin kunnan lausunnoksi Väylävirastolle.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotus.

Ote
Lisätietoja

Kunnanhallitus, Väylävirasto (sähköisesti)
Tekninen johtaja p. 050 467 3533